

NUTNÁ OBRANA a krajní nouze v myslivosti

MGR. MIROSLAV JANČÍK, zapsal DAVID KARÁSEK

Další ze seminářů se konal ve Žďáru nad Sázavou a tentokrát se na něm kromě sdružení Lex podílela také střelecká komise Českomoravské myslivecké jednoty a tamní okresní myslivecké sdružení. Přednášejícím byl opět Mgr. Miroslav Jančík, advokát s bohatými zkušenostmi z obhajování případů sebeobranu. Je také třináct let myslivcem, má složený zkoušky mysliveckého hospodáře a v současnosti zastává funkci myslivecké stráže.

Nutná obrana a krajní nouze při výkonu práva myslivosti mají jistá specifika, která jinde obvykle nenacházíme. Jedním z nich je například to, že myslivec nosí zbraň neskrytě, což má svá pozitiva i negativa. Výhoda je, že neskrytě nošená zbraň může agresory a lupiče odradit. Nevýhodou pak samozřejmě je, že potenciální útočník může připravit situaci tak, aby myslivec zbraň nestihl použít nebo na to neměl prostor. Za zvlášť rizikový moment lze považovat odkládání zbraně do auta. Když se za zbraní zabouchne kufr, jste prakticky bezbranní. Proto se pro případ obrany nedoporučuje spoléhat pouze na loveckou zbraň. Lze také nosit skrytě krátkou, pokud ji máte, nebo alespoň pepřový sprej, který může navíc plnit i jiné funkce.

Z hlediska sebeobraného užití na střední vzdálenost jsou ovšem lovecké zbraně jedny z neúčinnějších. Zejména kombinované zbraně spojují vysokou účinnost brokové zbraně na blízko se značným dostřelem a přesností kulovnice, což může být při obraně pro myslivce velmi užitečné. Ačkoli sebeobrané situace obvykle probíhají „nablízko“, tak například pytláci bývají také ozbrojeni zbraněmi obdobných parametrů, tudíž se může stát, že i obranu bude třeba vést na výrazně větší vzdálenost, než bývá obvyklé. Při podobném setkání se ovšem doporučuje opatrnost. I když zásahem proti pytlákům maříte páchaní trestného činu, pořád je to velmi riziková záležitost. Žádný trofejní kus

nestojí za to, abyste kvůli němu měli v honitbě pomníček. Doporučuje se spíš pachatele nafotit či nafilmovat na telefon, popřípadě si zapsat poznávací značku auta, po odchodu pachatelů zajistit místo činu a uvědomit policii.

Pokud už se vám nepodaří ze situace vycouvat a dojde ke konfrontaci, zvláště myslivecké strážní připomínám: odznak není neprůstřelná vesta. Při samotné obraně je pak třeba dodržet podmínky nutné obrany, zejména to, že útok musí přímo hrozit nebo trvat a obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená útoku. Jistěže pokud vás pachatel ohrožuje střelnou zbraní nebo rovnou střílí, tak už jen těžko lze vybočit z mezí nutné obrany. Ale třeba proti neozbrojeným agresorům, kteří jsou schopni napadnout myslivce jen proto, že je myslivec, nebo že si je dovolil napomenout, aby nejezdili s terénní motorkou mimo cestu, by byl praktičtější spíš ten pepřový sprej.

Zrovna tak pokud pytlák zahodí zbraň a vzdá se, nebo začne utíkat, anebo je zraněn a vyřazen, tak obranná situace končí a není na místě mu dávat záraz či dostřelnou ránu. Pokud již pachatel upustil od útoku, můžete jej podle trestního řádu takzvaně zadržet, tedy jej omezit na svobodě. Zadržet pachatele však smíte pouze tehdy, je-li toho třeba ke zjištění jeho totožnosti, zamezení útoku nebo zajištění důkazů; takže pokud máte čin zdokumentován a pachatele náhodou znáte, nebo máte poznávací značku jeho auta – nechte jej běžet, stejně neuteče. Zadržného pachatele musíte neprodleně předat policii. To ovšem neznamená, že jej musíte za límec

Mgr. Miroslav Jančík

dovléct na policejní stanici – stačí zavolat, ať si pro něj přijedou, tím je zákonná povinnost předat zadrženou osobu bez zbytečného odkladu fakticky splněna.

Také bych připomněl jednu věc: to, že je někdo v lese s puškou, ještě neznamená, že je to pytlák. Vy si tím můžete být jisti, ale s dokazováním to může být složitější. Pokud ho nechytíte při činu nebo u něj nenajdete ulovenou zvěř, a zbraň není nelegální, tak spáchal jen přestupek proti zákonu o zbraních a střelivu – a pokud má zbraň v pouzdře, tak ani to ne. Opět doporučuji spíše zdokumentovat stav a nasměrovat na něj policii, a to jak z důvodu vaší bezpečnosti, tak i proto, že případné zadržení se pak může obrátit proti vám v podobě obvinění z omezování osobní svobody, nebezpečného vyhrožování a dalších nepříjemností.

Kromě použití zbraně v nutné obraně, což je vždy proti útoku člověka, je možné použít zbraň i v krajní nouzi, tedy při odvracení jiného nebezpečí. Může to být například zneškodnění nebezpečného psa – pozor, neplést s oním kontroverzním a často diskutovaným oprávněním usmrcovat v honitbě psy. Proti psu, který někoho přímo ohrožuje, samozřejmě může zakročit kdokoli. Podmínky krajní nouze jsou ovšem přísnější než u nutné obrany. První z nich je proporcionalita – nesmíte způsobit větší škodu, než jaká hrozí. Tato podmínka je splněna, pokud je pes skutečně způsobilý člověka vážně ohrozit, protože lidské zdraví je jistě vyšší hodnotou než cena psa. Pokud ale jde o nějakého jezevčíka nebo malého teriéra, tak je spíš na místě ho odkopnout nebo postříkat sprejem, než ho střílet. Druhou podmínkou je subsidiarita – v krajní nouzi smíte jednat teprve tehdy, když už vám nic jiného nezbývá. Člověk sice psovi těžko uteče, ale pokud se můžete třeba zavřít v autě nebo vylézt na poseď, určitě to udělejte.